

Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia II - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Psychologia rozwoju człowieka w cyklu życia II
Kod przedmiotu	14.4-WP-PSChM-PRCwCŻ2
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Psychologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Ludwika Wojciechowska, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Zapoznanie ze specyfiką okresu dorosłości, z poszczególnymi etapami dorosłego życia wraz z ukazaniem doświadczeń związanych z realizacją zadań rozwojowych, wyzwań i przeżywanych kryzysów, wyznaczających normatywny i pozanormatywny rozwój dorosłego człowieka. Wiedza ta ma wspomóc w rozumieniu uwarunkowań i przebiegu rozwoju jednostek we wczesnej, średniej i późnej dorosłości.

Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z psychologii ogólnej.

Zakres tematyczny

W prezentacji problematyki wczesnej średniej i późnej dorosłości ukazane będą wymagania i normy społeczne odnoszące się do dorosłości, a także wewnętrzne uwarunkowania dylematów, przed którymi staje dorosła jednostka. Analizie poddane zostaną źródła potencjalnych kryzysów oraz sposoby radzenia sobie z nimi. Spośród ról społecznych szczególny nacisk zostanie położony na role rodzinne i psychiczne konsekwencje dla członków rodziny wkraczania młodych dorosłych w samodzielne życie. Omówione będą także sposoby adaptacji osób późnej dorosłości do okresu emerytalnego. Uwzględnione zostaną zjawiska tzw. bumerangu i efekt pokolenia sandwichowego. Rozbudowany będzie problem generatywności.

Program

Temat 1: Dorosłość jako okres rozwojowy.

Uwarunkowania badań nad dorosłością. Problem granic wiekowych wczesnej, średniej i późnej dorosłości - pojęcie wieku subiektywnego. Zadania rozwojowe w dorosłości w myśl koncepcji Havighursta. Koncepcja fałszywych przekonań Goulda.

Temat 2: Teoretyczne orientacje w podejściu do dorosłości.

Teoria orientacji czasowej. Orientacja równowagi. Orientacje możliwości rozwojowych i generatywności. Podstawowe założenia koncepcji psychospołecznego rozwoju człowieka.

Temat 3: Generatywność we wczesnej, średniej i późnej dorosłości.

Starożytne korzenie koncepcji generatywności. Rodzaje generatywności wg Kotre. Zintegrowany model generatywności wg McAdamsa.

Temat 4: Empiryczne studia nad generatywnością

Analiza studiów przypadku. Badania nad różnymi kohortami wiekowymi. Generatywność w kursie życia – badania podłużne. Skala Loyola. Czynniki społeczne a generatywność. Koncepcja społecznej punktualności Neugarten.

Temat 5: Perspektywa czasowa w podejściu do dorosłości.

Koncepcja biegu życia Ch.Buhler. Pojęcie ekspansji i restrykcji. Biologiczny i biograficzny schemat życia. Subiektywne tendencje życiowe. Produkty wytworzone przez człowieka.

Temat 6: Teorie równowagi w dorosłości.

Rozwój wg Junga. Fazy indywiduacji. Koncepcja struktury życia Levinsona.

Temat 7: Adaptacja do wyzwań społecznych. Optymalne warunki życia w dorosłości. Dobrostan psychiczny: podejście hedonistyczne i eudajmonistyczne. Struktura osobowości a dobrostan. Koncepcje miłości.

Temat 8: Koncepcja dobrostanu Keyesa i Waterman.

Rodzaje dobrostanów, jego wymiary i dymensje. Dobrostan osobowościowy, społeczny i emocjonalny. Zastosowanie dobrostanu w badaniach nad dorosłością.

Temat 9: Czynniki warunkujące optymalny rozwój w dorosłości.

Status materialny, status małżeński i rodzinny, relacje społeczne, wiek, płeć, zdrowie i inne czynniki.

Temat 10: Koncepcje rozwoju w dorosłości.

Systemowy Model Selekttywnej Optymalizacji z Kompensacją (SOC) Baltesa. Koncepcja rozwoju w średniej dorosłości wg Staudinger i Bluck. Trajektorie rozwojowe w dorosłości.

Temat 11: Kryzysy wczesnej, średniej i późnej dorosłości, punkty zwrotne i wydarzenia życiowe.

Koncepcja punktów zwrotnych a kryzys średniego wieku. Przyczyny punktów zwrotnych. Role zawodowe i płeć a punkty zwrotne.

Temat 12: Rodzina i role rodzicielskie w średniej dorosłości.

Postawy rodzicielskie jako podejście do badań ról pełnionych przez rodziców. Pełne gniazdo, puste gniazdo, odchodzenie i powroty dorosłych dzieci. Zjawisko bumerangu. Syndrom pustego gniazda u kobiet i mężczyzn.

Temat 13: Style życia w dorosłości.

Aktywny styl życia vs bierność w okresie dorosłości. Rodzina w obliczu starzejących się rodziców. Chory współmałżonek. Rozpad rodziny i rozwód. Wdowieństwo. Rola dziadków i relacje z wnukami.

Temat 14: Problem wczesnej, średniej i późnej dorosłości w kulturze i sztuce.

Metody kształcenia

Wykład: wykład konwencjonalny, wykład problemowy.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
W wyniku przeprowadzonych zajęć student powinien być w stanie: - charakteryzować i opisywać źródła psychologii rozwoju człowieka, - wymieniać i opisać współczesne kierunki przyczyniające się do pogłębienia wiedzy o psychologii rozwoju człowieka; - posiadać pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat specyfiki przedmiotowej i metodologicznej psychologii rozwoju; - posiadać pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w aspekcie psychologicznym, - scharakteryzować i opis rodzaje więzi społecznych i o rządzących nimi prawidłowościach istotnych z punktu widzenia procesów psychologicznych, - scharakteryzować i opisać budowę oraz funkcje organizmu człowieka.	• K_W02 • K_W03 • K_W04 • K_W05	• test końcowy •	• Wykład
W wyniku przeprowadzonych zajęć student : - ma pogłębioną świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności jak i rozumie potrzebę ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego oraz uczenia się przez całe życie;	• K_K01	• test końcowy	• Wykład

Warunki zaliczenia

Egzamin.

Literatura podstawowa

Psychologia rozwoju człowieka (2011). Red. J. Trempała. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Literatura uzupełniająca

1. Bee, H. (2004). Psychologia rozwoju człowieka. Poznań: Zysk i S-ka Wydawnictwo. (fragmenty)
2. Erikson, E. (2002). Dopełniony cykl życia. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.
3. Pietrasiński, Z. (1990). Rozwój człowieka dorosłego. Warszawa: Wiedza Powszechna.
4. Wojciechowska, L. (2005). Teoria dobrostanu w badaniach rozwojowych nad rodziną: dobrostan rodziców w stadium pustego gniazda. Psychologia Rozwojowa, 10, 4, 35-45.
5. Każdorazowo ustalana przez prowadzącego.

Uwagi

